

PODJETNIŠTVO- sposobnost, da na temelju ustvarjalne eko. Dejavnosti človeka in omejenih prod. faktorjev oblikujemo učinkovito gospodarsko dejavnost. → Joseph Schumpeter uveljavi vlogo podjetništva-naj. so inovacije,

Izum(invencija)-novosti v proizvodnji in rezultat namenskih raziskovanj, s katerimi želimo odpraviti določen tehnični problem.

Ko izume uporabimo v praktični proizvodnji gre za **inovacije** dejavnosti, ki zagotavljajo večji dobiček, širjenje in spreminjanje proizvodnje. (novi materiali, novi procesi...) → vse zaradi konkurence → podjetja zaposlujejo izumitelje—posnemavanje ostalih

PODJETNIK-os. ki opravlja funkcijo organiziranja, upravljanja in prevzema tveganje za poslovanje podjetja.

PODJETJE-institucija/org., ki kupuje ali najema proizvodne dejavnike in jih uporabi v proizvodnji, zato da proizvaja in prodaja dobrine in storitve → premagovanj e relativne redkosti. Odločajo o tem kaj, kako za koga bodo poriz. in kakšna bo org. struktura (vodi posameznik ali ekipa=menedžment). Uspešno rešuje temelj. Eko vpr. ker lahko dosežejo a) nižje transakcijske stroške b) ekonomijo bsega-opravlja dejavnost v velikem obsegu-zmanjšajo se stroški na enoto produkta c) eko timsko proizvodnje-vsak član skupine se specializira

VRSTE PODJETIJ:

Po vsebini (primarna proizvodnja, sekundarna p.-predelava, terciarna)

Po kupcih (za proizv. investicijskih dobrin, za proizv. potrošnih dobrin)

Po dejavnostih- obrt-industrija; trgovina-malo/veleprodaja, mednarodni trg; strojitve-promet, turizem, bančništvo

Po velikosti: glede na obseg poslovanja (letni promet) in št. zaposlenih miške-gazele-sloni-dinozavri

Po ključ. proizvodnem dejavniku: delovno intenzivna, kapitalno intenzivna

Po lastniki: privatna, javna, zadržna, mešana

FIRMA-naziv gosp. enote, s katerim ta enota nastopa v poslovanju

OBRAT, gosp. enota, v kateri izdelujejo proizvodi ali opravljajo stritve za naročnike ali kupce.

OBLIKE PODJETIJ-

SP- podjetje posamezne fizične os., ki lahko zaposluje več delavcev; storitvene dejavnosti; lastnik neomejeno odg. Za poslovanje; preprosto upravljanje-lastnik sam sprejema odločitve; je odg.

Za dobiček in izgubo. Dobiček se obdavči-dohodnina

DNO-ustanovi jo več fizičnih oseb-vse so neomejeno odg.

S celotnim svojim premoženjem; zapletene menedž.

Struktura; dobiček se obdavči kot del dohodka

DOO samostojna pravna os, združuje kapital večih oseb,

vsak je udeležen z določeno kapitalsko vlogo, ne z os.

premoženjem. Upravljanje: skupščina družabnikov-poslovodja-nadzorni svet.

DD-velika podjetja lasti delničarjev, ki so odg.

Le z njihovim finančnim vložkom-delnice

(dajejo pravico do lastništva a) navadne b) prednostne).

Odločanje: skupščina delničarjev, nadzorni svet, uprava. ← dividende

ZADRUGA- org. v lasti skupine ljudi s skupnim ciljem,

kolektivno prevzemajo tveganje, si delijo dobiček. 2 skupini:

kooperativne za maloprodajo in proizvodne kooperativne;

plačujejo davek na dobiček

CILJ ZASEBNEGA PODJETJA: maximiranje dobička.

(odvisno od ciljev lastnikov, tržnih pogojev, razmreja

moči med lastniki in vodstvom) Omejuje ga

: a) tržne omejitve-pogoj po katerih kupujejo

inpute in prodaja outpute. Pomembno pri tem

je povpraševanje kupcev. b) tehnološke omejitve

-izbere proizvodno metodo z najnižjimi stroški in

največjim dobičkom.

USPEŠNO POSLOVANJE: merilo: dobiček, podjetje

mora ravnati racionalno=skuša doseči z razpoložljivo

količino prod. faktorjev kar najboljši učinek.-mksimiranje

oz. skuša predviden učinek doseči s kar najmanjšo porabo

prod. faktorjev.-minimiranje

Merilo uspešnosti:

1) ekonomičnost- razmerje med vrednostjo

proizvedbe in zanj potrebnimi stroški, z njo

ugotavljamo racionalnost

.E: e (eko.)= Q (proizvedba) : TC (celotni stroški)

Če je e>1-poslovanje je ekonomično.

2) Rentabilnost (donos) razmerje med čistim

rezultatom proizvodnje in zanj potrebno naložbo

proizvodnih faktorjev. Bistveno je kako

produkt sprejme trg in kakšen izkupiček bo

od prodaje. Odvisna od ekonomičnosti in

tržne uspešnosti-cene. Izražena je s profit

mero E: p= profit (prodani proizvodi x cena) : kapital (vložki)...

...x100=...%

3) produktivnost